

**REGELE CAROL I.
O VIAȚĂ DEDICATĂ ROMÂNIEI**

**KING CAROL I.
A LIFE DEDICATED TO ROMANIA**

General de brigadă (r) prof. univ. dr. Florian TUCĂ*
Colonel (r) prof. univ. dr. Eugen SITEANU**

Rezumat: *Articolul prezintă, pe scurt, viața și realizările Regelui Carol I, datele biografice, anul nașterii și decesului, percepția lui în epocă etc. De asemenea, pentru fiecare eveniment, se evidențiază, de la caz la caz, realizările lui militare și monumentele dedicate Regelui Carol I.*

Cuvinte-cheie: *Regele Carol I; realizări; date biografice; evenimente; monumente.*

Abstract: *In this article are presented, in a short manner, king's Carol I life and achievements, together with his biographical data, year of birth and death, how they were perceived etc. Also, for each event, are emphasized, from case to case, his military achievements, and monuments consecrated to King Carol I.*

Keywords: *King Carol I; achievements; biographical data; events; monuments.*

Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la moartea regelui Carol I. În mod îndreptățit, pentru modul exemplar în care el și-a închinat viața în interesele supreme ale Țării, lui i se cuvine slavă și amintire veșnică.

Carol I a fost mai întâi domnitor al României (1866-1881), iar apoi rege (1881-1914). În ziua de 10 mai 1866, în plenul adunării Deputaților, el a depus jurământul de credință față de noua sa Patrie adoptivă, România, spunând următoarele cuvinte:

„Ales al națiunii, cu spontaneitate, Domn al Românilor, mi-am părăsit Țara (Germania – n.n.) și familia (Hohenzollern de Sinmaringen – n.n.), spre a

* Prof. univ. dr., membru al Academiei Oamenilor de Știință din România, istoric.

** Prof. univ. consultant al Universității Naționale de Apărare „Carol I”, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru supleant în Consiliul Director al Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere „Alexandru Ioan Cuza”, vicepreședintele Asociației Absolvenților Universității Naționale de Apărare „Carol I”, membru în consiliul editorial și redactor al Revistei de Științe Militare.

răspunde la chemarea acestui popor (român – n.n.), care mi-a încredințat destinele sale. Punând piciorul pe acest pământ sacru, am și devenit român. Cetățean astăzi, mâine de va fi nevoie, soldat, eu voi împărți cu Dumneavoastră soarta cea bună și cea rea. Din acest moment, totul este comun între noi. Credeți în mine, precum eu cred în Dumneavoastră. Providența, care a condus pe alesul Dumneavoastră până aici și care a înlăturat toate piedicile din cale-i, nu va lăsa neîndeplinită opera sa”.

Cel ce jurase în mod deschis, cinstit și loial credință Țării și poporului român, venise pe lume în ziua de 20 aprilie 1839, în Germania, la Sigmaringen, fiind al doilea fiu al principelui Karl Anton de Hohenzollern de Sinmaringen. În cadrul familiei și apoi în anii de școală, el a primit o educație și o instrucție exemplară, ce-i va asigura drum luminos pentru tot restul vieții. Pe planul învățământului, a urmat mai întâi o școală cu profesori eminenti, iar apoi cursurile Școlii de Cadeti din orașul Münster, după care pe cele ale Școlii de Artilerie și geniu din Berlin. Concomitent, a audiat cursurile de limbă franceză la Universitatea din Bonn, însușindu-și în condiții foarte bune limba lui Voltaire.¹

În anul 1859, adică atunci când colonelul Alexandru Ioan Cuza a fost ales ca domn al Principatelor Române, Carol I a intrat în armata prusacă, în cadrul unui regiment de artilerie, având gradul de sublocotenent. Va participa apoi, ca voluntar, la câteva campanii militare, timp în care, pentru calitățile și însușirile sale va primi gradele de locotenent și de căpitan. Însă soarta avea să-i călăuzească pașii sau destinul pe alte coordonate decât cele militare. Astfel, în condiții complexe și contradictorii, despre care nu ne propunem să ne referim la ele, după ce Cuza Vodă, în urma unui complot, a fost nevoit să abdice, luând calea exilului, principele Carol I a devenit domnitor al României. Pentru ocuparea acestei supreme demnități de stat, el fusese recomandat și apoi susținut pe plan extern, în principal, de către împăratul Napoleon al III-lea al Franței. În literatura istorică străină se apreciază, cu argumente multiple, că a fost o recomandare „bine venită” și „pe deplin îndreptățită”, fapte acceptate doar în parte de către toți reprezentanții oficiali ai statalității noastre și de către opinia publică românească din epocă sau de cea de mai târziu. Cert rămâne însă faptul că în suprema sa menire de domnitor, cât și în cea de mai târziu, de rege, Carol I va fi la înălțime, spre mândria sa și spre satisfacția poporului român.

Primul mare act istoric în calitate de domnitor în care el și-a exprimat deschis și plinar atașamentul față de Țară în fruntea căreia se afla și destinele poporului român, l-a reprezentat poziția sa clară și demnă pe care s-a situat cu

---

¹ Corneliu Andene, Marian Moșneagu, Florian Tucă, Ion Giurcă, Vasile Popa, *Mareșali ai României*, Editura RAO, București, 2013, p. 53.

prilejul proclamării independenței de stat depline a României la 9 mai 1877, și apoi pe timpul participării armatei noastre la războiul de independență din anii 1877-1878. Pe acest plan, atât înainte proclamării independenței noastre de stat, cât și după aceea, pe toată durata desfășurării campaniei, Suveranul României s-a dovedit a fi strâns legat de oștirea țării, așa cum jurase de altfel. El va găsi mereu și mereu cuvinte calde, înflăcărâte și mobilizatoare față de militari, considerându-se a fi și el „soldat al datoriei” și gata să împărtășească cu militarii români și „soarta cea bună a Țării”. De exemplu, în ordinul de zi dat pe armată, în calitatea sa nobilă de comandant suprem al oștirii române, el s-a adresat în felul următor soldaților, gradaților, subofițerilor și ofițerilor înainte angajării trupelor în bătăliile pentru consfințirea neatarnării pe câmpul de onoare: **„În momentele grele prin care trece țara noastră, România întreagă are ochii ațintiți asupra voastră, ea pune în voi toate speranțele sale. În ora luptei aveți înaintea voastră faptele bătrânilor oștirii române; amintiți-vă că sunteți urmașii eroilor de la Racova și de la Călugăreni. Drapelul sub care luptați este în mijlocul vostru imaginea Patriei. Urmați-l dar vitejește și când odată laurii păcii vor reînverzi pe munții și câmpiile României, Patria, cu recunoștință, va înscrie numele bravilor ei apărători pe frontispiciul edificiului independenței române. Ofițeri, subofițeri, caporali și soldați, drumul vostru vă urmărește cu mândrie. El în curând va fi în mijlocul vostru, în fruntea voastră. Cauza ce vă este încredințată, este o sfântă cauză. Cu noi dar va fi Dumnezeu și cu voi va fi victoria”**.

Atât înainte începerii luptelor propriu-zise, cât și pe timpul desfășurării lor, domnitorul Țării s-a aflat în mijlocul trupelor, dovedind alese calități organizatorice și de comandă îmbărbătându-le atât prin cuvinte însuflețitoare, cât și prin exemplu personal, adesea el riscându-și viața alături de luptătorii de rând. De exemplu, în ziua de 15 mai 1877, când el a inspectat bateriile de artilerie ce fuseseră instalate pe malul românesc al Dunării, la Calafat, a fost surprins de un bombardament de artilerie turcesc executat din zona Vidin. El și tunarii săi au arătat atunci stăpânire de sine, curaj și vigilență! Ca urmare, artileriștii noștri, în rândurile cărora se găsea și el, domnitorul, au deschis imediat focul asupra trupelor otomane ce se aflau în cetatea Vidinului. După executarea primelor lovituri de tun de către artileriștii români, Carol I, ca un autentic comandant de oști ce era, și-a ridicat în mod simbolic chipiul de pe cap, iar apoi a spus, cu glas tare, pentru a fi auzit de către oștenii săi, aceste cuvinte: **„Asta-i muzica ce-mi place mie acum!”** Ulterior, referindu-se la prezența Suveranului României în mijlocul tunarilor noștri de la Calafat, într-o însemnare întocmită de către povestitorul Petre Ispirescu se arată că în acele împrejurări **„pentru a da pildă de curaj tinerilor lor tunari”**, Carol I a intrat în dispozitivul unei baterii de artilerie ce se afla în imediata sa apropiere și cu propriile sale mâini îndreaptă țeava unui tun spre cetatea Vidin. Apoi,

ca drept răspuns la loviturile de artilerie ale inamicului, tot el comanda tunarilor noștri „**deschiderea focului**”.

În perioada care a urmat, pe frontul de la Grivița, Plevna, Vidin și Smârdan și din alte locuri, Suveranul României s-a aflat tot timpul în preajma sau în mijlocul trupelor sale, le-a comandat cu pricepere, le-a îmbărbătat, le-a lăudat și le-a răsplătit după cuviință. Iar apoi, în încheierea victorioasă a războiului, Carol I s-a aflat în mijlocul ostașilor săi care aveau să treacă, mândri și demni, în pas de defilare, cu drapelele desfășurate, cu piepturile pline de decorații, pe sub Arcul de Triumf, ce se ridicase în onoarea și întru slava lor, în București, la șosea.

În anul 1881, adică la împlinirea a doar patru ani de la proclamarea independenței de stat a Țării și de la consfințirea ei pe câmpurile de bătălie de dincolo de Dunăre, Carol I avea să fie proclamat Rege al României, el fiind primul suveran român care va deține acest înalt și suprem titlu după regii geto-daci Dromichete, Burebista, Deceneu, Scorilo, Decebal și atâția alții ca ei. În suprema și onoranta sa demnitate, el s-a preocupat, cu dăruire și elan, împreună cu toți românii de bine, de dezvoltarea pe toate planurile a țării. Printre altele, el avea să contribuie la înflorirea economică a României, în perioada domniei lui construindu-se fabrici și uzine de interes național, căi ferate și artere de circulație, lucrări edilitare, palate administrative și de interes cultural-științific (Biblioteca Centrală din București, Palatul Culturii și Teatrul Național din Iași, Ateneul Român, Școala Superioară de Război, școli liceale și universitare în numeroase localități din țară etc.). Domnia sa avea să rămână înscrisă în istoria României ca perioadă de avânt, de dezvoltare și înflorire fără precedent a țării pe multiple planuri, dar și de dezvoltare a organismului ostășesc din spațiul de viațuire românească. În ceea ce privește politica externă a țării, aceasta va fi orientată, cu precădere, spre pace și liniște în Balcani și pe continent, spre colaborare și înțelegere cu toate statele europene și ale lumii.

Însă domnia regelui Carol I avea să fie marcată, din păcate, și de numeroase și evidente neîmpliniri care vor afecta direct și masele populare de la orașe și state. Așa, se explică, de exemplu, multiplele și amplele nemulțumiri populare din epoca domniei sale, jalonate, printre altele, de răscoalele țărănești din Moldova și Țara Românească din anul 1888 și de greva cărbunarilor din portul Brăila, de ampla răscoală țărănească din anul 1907, când în loc de pâine și pământ lucrătorii de la sate au primit gloanțe și obuze, fără ca regele să fi intervenit favorabil în sprijinul mulțimilor ce se ridicaseră la luptă în mod îndreptățit.

Privită însă în ansamblul său, domnia lui Carol I a fost bogată și frumoasă în fapte și în izbânzi. În cadrul ei s-a înscris, ca o realizare ce se cuvine să fie amintită, și participarea României la cel de-al doilea Război Balcanic (1913). În urma încheierii victorioase pentru țara noastră a acelei campanii, două județe din

Dobrogea (Cadrilater) care se aflaseră pe nedrept și vremelnic încorporate la Bulgaria, vor reveni la trupul Țării-mame.

În anul 1909, datorită calităților și faptelor sale, cu precădere pentru modul în care a condus acțiunile armatei române și ruse în campania glorioasă din 1877-1878, el a primit din partea Germaniei titlul sau rangul de Feldmareșal. Împăratul Wilhelm al II-lea i-a scris: „[...] Am însărcinat pe fiul meu, Alteța Sa Imperială și Regală Principele Moștenitor, de a prezenta Maiestății Voastre epoletele și însemnele de Generalfeldmareșal [...]”.² Trei ani mai târziu, i s-a acordat și demnitatea de Mareșal al Armatei Imperiale ruse, primind cu acea ocazie din partea Împăratului Rusiei însemnul acelei demnități, adică **„Bastonul de Mareșal”**.

Ca o încununare a meritelor lui Carol I pe plan cultural și științific, dar și militar, se cuvine să mai consemnăm și faptul că în decursul domniei sale el a fost onorat cu înalte titluri și demnități științifice. Pe acest plan, amintim că în anul 1867 a devenit Membru de Onoare al Academiei Române, apoi, în anul 1979, a devenit Președinte de Onoare al Academiei Române, iar cu începere din anul 1867 și până în anul 1914, a îndeplinit și înalta funcție de Protector al Academiei Române.

Din perioada strălucitei domnii de aproape o jumătate de secol a regelui Carol I (1866-1914), ne-au rămas nouă, românilor și câteva opere scrise de către el. dintre acestea socotim potrivit să cităm, cu prioritate, următoarele lucrări: **„Asupra serviciului de tiraliori și asupra întrebunțării lor”** (1873); **„Memoriile”** (în două volume – 1882); **„Treizeci de ani de domnie”** (1899); **„Credința și graiul”** (1906); **„Cuvântări și scrisori”** (1909); **„Testamentul”** (1914).

Regele Carol I a încetat din viață în ziua de 27 septembrie 1914, în palatul regal de la Sinaia, după o domnie frumoasă și strălucită dedicată și închinată Țării în fruntea căreia s-a aflat timp de exact 48 de ani. A fost înmormântat, după dorința familiei sale, în incinta Mănăstirii din Curtea de Argeș. I s-au organizat funeralii naționale marcate prin sunete de alămuri și prin salve de tun. Pe piatra sa de mormânt, realizată din marmură de Cararra, se află săpată următoarea inscripție evocativă și dedicativă: **„Aici se odihnește pe veci robul lui Dumnezeu Carol I de Hohenzollern, cel dintâi rege al României, adormit întru Domnul în al 76-lea an de viață închinată Țării, după o binecuvântată domnie de peste 48 de ani”**.

Numele, faptele și izbânzile regelui Carol I aveau să se bucure, în mod firesc, de aprecierile și de respectul urmașilor. În amintirea și întru slava sa, s-au scris numeroase cărți; în marile muzee ale țării se află expuse chipul său și obiecte care i-au aparținut; în numele și în onoarea sa s-au instituit numeroase decorații, numele său avea să fie dat podului de cale ferată de la Cernavodă, unui parc central din București, unei biblioteci universitare și Universității Naționale de Apărare „Carol I” din București.

² *Ibidem*, p. 62.

În sfârșit, dar nu în cele din urmă, în amintirea, în memoria și întru slava regelui Carol I, pe teritoriul României s-au înălțat mai multe monumente și însemne memoriale.

La două dintre ele, care după opiniile noastre sunt cele mai mărețe și mai reprezentative ca înfățișare și ca valoare artistică, ne vom referi pe scurt în cele ce urmează: Primul dintre acestea se află în centrul Bucureștiului, în fața clădirii Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I” și a Palatului Regal. Este vorba despre statuia ecvestră a fostului suveran al României, care a cunoscut, ca puține alte monumente reprezentative de pe pământul românesc, două înfățișări sau două variante. Una dintre ele a fost cea dezvelită în anul 1939, ea fiind opera sculptorului Ivan Mestrovici. Era o statuie nu doar frumoasă și măreață, ci și o autentică operă de artă plastică de valoare europeană. Ea era realizată din bronz și îl înfățișa pe regele României călare, într-o poziție maiestooasă, cam așa cum arăta el, încă din anul de glorie 1877, ca și după aceea în fața trupelor române. Din nefericire, în anul 1948, monumentul a fost dărâmat cu sălbăticie, și pe ascuns din dispozițiile oficialităților statale românești, însă la ordinele exprese primite de la Moscova. Se spune că metalul din care fusese modelată această lucrare plastică de for public avea să fie folosit pentru turnarea statuii lui V. I. Lenin, ce va fi ridicată în fața „Casei Scânteii”, zisă astăzi „Casa Presei Libere”, statuie pe care în urma evenimentelor din decembrie 1989, bucureștenii și toți românii patrioți n-au mai putut să o suporte.

După aproape 60 de ani de la demolarea statuii ecvestre a lui Carol I din centrul Bucureștiului, în spațiul în care se aflase ea, din inițiativă publică și cu sprijinul material al oficialităților primăriei capitalei, s-a ridicat un alt monument dedicat lui Carol I. Acesta are înfățișarea primei statui și a fost realizată de către sculptorul Florin Codre, „după modelul statuii inițiale create de Mestrovici”. Noul monument, ca și cel inițial, are o înălțime de circa 6 metri. Pentru realizarea lui, Primăria Capitalei a cheltuit 3.000.000 de euro. El a costat foarte mult, dar a meritat aceste cheltuieli, el înnobilând din nou, în mod exemplar, capitala Țării. În legătură cu respectiva statuie, dorim să mai semnalăm un fapt semnificativ: noul monument a fost reînălțat la împlinirea a 140 de ani de la urcarea pe tron a Principelui Carol I și a 125 de ani de la proclamarea Regatului României.

Cel de-al doilea monument măreț și reprezentativ dedicat Regelui Carol I se află în Curtea Castelului Peleş, din orașul Sinaia. Este o statuie de mari dimensiuni și de o certă valoare artistică, ca și cea din București. A fost realizată de către sculptorul Oscar Handiu inițiativa Casei Regale și pe cheltuiala acesteia, fiind inaugurată în anul 1933. Lucrarea monumentală realizată din bronz, îl înfățișează pe regele Carol I în picioare, fiind îmbrăcat în uniformă militară și purtând pe cap chipiu regesc. Personajul este reprezentat într-o poziție degajată, sprijinindu-se cu

mâna dreaptă de un baston regesc. Statuia este așezată pe un soclu masiv, din beton, placat cu marmură albă, care are înălțimea de un metru și jumătate. Pe fațada acestuia se află înscrisă următoarea inscripție dedicativă: „**Carol I, primul rege al României, 1866-1914**”. Ea, ca și statuia ecvestră de la București, aveau să fie reproduse pe cărți poștale ilustrate alb negru și color, pe timbre poștale, ca și în numeroase cărți dedicate sau închinare Suveranului României, de la decesul căruia se împlinesc, în anul 2014, 100 de ani!

BIBLIOGRAFIE

- ANDENE Corneliu, MOȘNEAGU Marian, TUCĂ Florian, GIURCĂ Ion, POPA Vasile, *Mareșali ai României*, Editura RAO, București, 2013.
- CRĂCIUN Boris, *Regii și Reginele României. O istorie ilustrată a Casei Regale*, Editura Porțile Orientului, Iași, 1996.
- MAMINA Ioan, *Regalitatea în România. 1866-1947*, Editura Compania, București, 2004.
- Mareșalii României*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1999.
- SCURTU Ioan, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866-1947)*, Editura Enciclopedică, București, 2001.

